
**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРОГРАМА

ПО

ЛАТИНСКИ ЕЗИК И МЕДИЦИНСКА ТЕРМИНОЛОГИЯ

спец. медицина

Приета от Секционен съвет на 11 юни 2020 г./ Протокол 81

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ**

Наименование на дисциплината:

„Латински език и медицинска терминология”

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:

Задължителна

Ниво на обучение:

Магистър /М/

Форми на обучение:

Упражнения, самоподготовка

Продължителност на обучение:

Два семестъра

Хорариум:

60 часа упражнения

Помощни средства за преподаване:

Мултимедийни презентации, дискусии, интерактивна дъска, езикова лаборатория, онлайн платформа, предоставена от Медицински университет - Пловдив

Форми на оценяване:

Текущо оценяване, писмени тестове/ писмено изпитване през всеки от двата семестъра, оценяване на презентации и/ или индивидуални задачи, поставени от преподавателя, финален писмен изпит

Формиране на оценката:

- **комплексен годишен писмен изпит**, контролиращ придобитите умения за самостоятелна работа с прилагане на усвоения учебен материал – **50%**;
- **текущ контрол и семестриални тестове** – **50%**.

Крайна оценка - комплексна оценка на знанията и уменията със следните компоненти.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Аспекти при формиране на оценката:

Активно участие в учебния процес, изпълнение на извънаудиторни задачи, писмени тестове.

Семестриален изпит:

Да (след втория семестър).

Държавен изпит:

Не

Водещ преподавател:

Магистър, преподавател с ОНС „Доктор“ или хабилитирано лице

Катедра:

Секция по чужди езици в ДЕСО

АНОТАЦИЯ

Всяка професионална общност има нужда от специализиран език, с който да борава на терминологично и научно ниво. За хората, работещи в областта на медицината, това е латинският *per se*, служещ и като медиатор за гръцкия, който е често използваем в областта на клиниката, терапията и патологията. Изучаването на латински език и медицинска терминология в първи курс е *sine qua non* за всяко следващо ниво на обучение и за практикуване на лекарската професия. В него е кодирана философията на науката медицина и на всички тесни специалности в нея.

Преподаването на латински език за специални цели през първата година на обучението е необходима предпоставка за доброто усвояване на останалите дисциплини, заложи в учебната програма за съответната специалност, изучавана в Медицински университет - Пловдив. По традиция и според възприетата и прилагана методика в България диагнозите в учебниците и учебните помагала по различните дисциплини се изписват на латински език. Поради това курсът по усвояването му има общообразователен характер, но едновременно с това той е и подпомагаща дисциплина за разбирането и усвояването на медицински концепти в анатомията и другите учебни предмети от клиничната практика. В първата година от обучението по дадена специалност преподаваният теоретичен материал по латински език отговаря на

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

непосредствените нужди на студентите във връзка с курса по анатомия, като в същото време им дава достатъчна подготовка по граматика и принципи на словообразуването за попълване на отложените нужди в горните курсове на следването и в зависимост от медицинската област на специализация.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Предложената учебна програма има за цел да запознае студентите с граматичния и лексикалния минимум, необходим за правилното разбиране, четене и писане на диагнози и рецепти; за правилната употреба на имената на химичните елементи и техните съединения, изписвани в рецепта; за познаване на лекарствените групи и видовете лекарствени форми; за правилно изписване на клинична диагноза; за познаване на основните терминоелементи, използвани при образуването на сложни клинични термини и начините за правилно съставяне на сложен термин с цел разпознаване и употреба в клиничните дисциплини и патоанатомията.

Учебно съдържание според целите:

I семестър: усвояването на основен граматичен минимум по езика с оглед приложението му в професионалната практика на лекаря: глагол, съществителни и прилагателни имена – морфологични особености; съгласувани и несъгласувани определения; овладяване на необходимия лексикален минимум с оглед на разбиране на терминологията по дисциплини, застъпени в първи курс; разчитане, снемане и изписване на диагнози с по-олекотена фразеологична структура и синтаксис; запознаване с основните правила при изписване и структуриране на рецепта;

II семестър: гръцки склонения; словообразуване – гръцки и латински терминоелементи, клинични и патоанатомични диагнози, рецепти – разширена информация: лекарствени вещества, лекарствени форми и лекарствени групи; писане на рецепти.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В края на курса по латински език студентите да могат уверено да ползват за четене и писане граматичен и лексикален минимум, оформящ базовия микроезик в областта на медицинската наука. Курсът представя медицинската терминология като част от културното съзнание на човечеството и в нейното диахронно развитие.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

След приключване на обучението студентите трябва да имат следните познания и умения:

- да владеят минимум лексика, който да обслужва нуждите на други дисциплини;
- да владеят минимум от граматика, на базата на който да разбират диагнози;
- да умеят да ползват усвоения граматичен минимум за създаване на диагнози на латински език с позната и непозната лексика;
- да познават принципите на образуване на сложни термини в езика на клиниката, терапията и патологиите;
- да могат да декодират сложни термини;
- да могат сами да създават сложни термини;
- да са запознати с изискванията за изписване на рецепта и с основните части, които представляват задължителни елементи от нейната структура;
- да могат да разчитат и разбират рецепти;
- да пишат рецепти.

УЧЕБЕН ПЛАН

Форма на занятията	Хорариум				Кредити
	седмично	I сем.	II сем.	Общо	
Лекции	-	-	-	-	4,2
Практически упражнения	2	30	30	60	
Всичко	2 часа	30 часа	30 часа	60 часа	

ЛАТИНСКИ ЕЗИК С МЕДИЦИНСКИ ТЕРМИНИ

ПРОГРАМА ЗА УПРАЖНЕНИЯ

I курс, I семестър

№	ТЕМА	ЧАСОВЕ	ДАТА
1.	Азбука и произношение. Квантитет и ударение.	2 ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

2.	Категории на имената: род, число, падеж. Склонения на съществителните имена. Първо латинско склонение на съществителните имена. Първо гръцко склонение на съществителните имена. Синтактична структура на фраза	2ч.	
3.	Термини от старогръцкия език в медицинската терминология на латински . Начини за образуване. Транскрибиране от старогръцки на латински език. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от I склонение в латинския език.	2ч.	
4.	Второ латинско склонение на съществителните имена. Второ гръцко склонение на съществителните имена.	2ч.	
5.	Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от II склонение в латинския език.	2ч.	
6.	Прилагателни имена от първо и второ склонение. Минало страдателно причастие. Съгласувано и несъгласувано определение. Упражнения върху съществителните и прилагателните имена от първо и второ склонение и термините от старогръцки произход.	2ч.	
7.	Писмено изпитване	2ч.	
8.	Съществителни имена от трето консонантно склонение	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

9.	Съществителни имена от старогръцки произход (III гръцко склонение). Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от трето консонантно склонение в латинския език. Прилагателни имена за положение в пространството, образувани със суфиксите -ior и -ius.	2ч.	
10.	Упражнения върху съществителните и прилагателните имена от трето консонантно склонение.	2ч.	
11.	Съществителни имена от трето вокално склонение. Съществителни имена от старогръцки произход (III гръцко склонение). Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от трето вокално склонение в латинския език.	2ч.	
12.	Съществителни имена от трето смесено склонение. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от трето смесено склонение в латинския език.	2ч.	
13.	Прилагателни имена от трето склонение. Сегашно деятелно причастие.	2ч.	
14.	Степени за сравнение на прилагателните имена	2ч.	
15.	Преговор на съществителните и прилагателните имена от първо, второ и трето склонение. Упражнения.	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

ОБЩО: 30 ч.

ПРОГРАМА ЗА УПРАЖНЕНИЯ

I курс, II семестър

№	ТЕМА	ЧАСОВЕ	ДАТА
1.	Преговор на изучените склонения на съществителните и прилагателните имена.	2 ч.	
2.	Склонение на съществителните имена от старогръцки произход – преговор и обобщение.	2 ч.	
3.	Съществителни имена от четвърто склонение. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от IV склонение в латинския език.	2 ч.	
4.	Съществителни имена от пето склонение. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от V склонение в латинския език. Числителни имена.	2 ч.	
5.	Обобщение на особеностите в склоненията на съществителните и прилагателните имена.	2 ч.	
6.	Писмено изпитване	2 ч.	
7.	Глагол. Indicativus praesentis activi et passivi. Imperativus praesentis activi. Употреба на глаголи в рецептите.	2 ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

8.	Рецептура. Определение за рецепта. Части на рецептата. Фармакопея. Превод на рецепти от латински на български и от български на латински език. Съкращения, употребявани в рецептурата.	2 ч.	
9.	Наименования на лекарствените продукти. Лекарствени групи.	2 ч.	
10.	Химическа номенклатура. Ботаническа номенклатура.	2 ч.	
11.	Употреба на предлозите в медицинската терминология Предлози с Accusativus. Предлози с Ablativus.	2 ч.	
12.	Латински и гръцки префикси и суфикси.	2 ч.	
13.	Преговор на съществителните и прилагателните имена.	2 ч.	
14.	Преговор на термините от старогръцки произход. Преговор на рецептурата.	2 ч.	
15.	Подготовка за финален изпит.	2 ч.	

ОБЩО: 30 ч.

У П Р А Ж Н Е Н И Я – Т Е З И С И

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 1 – 2 часа

Азбука и произношение

Латинският език и медицината. История и развитие на медицинската терминология.

Квантитет и ударение

Класификация на звуковете: а) гласни и дифтонги; б) съгласни; в) буквени съчетания и диграфи. Сричка и ударение. Правила за поставяне на ударението.

УПРАЖНЕНИЕ № 2 – 2 часа

Съществително име

Грамматични категории на имената: род, число, падеж. Склонения на съществителните имена.

Първо латинско склонение на съществителните имена.

Първо гръцко склонение на съществителните имена.

Определение и окончания. Падежни завършеци по първо склонение. Предлози.

УПРАЖНЕНИЕ № 3 – 2 часа

Термини от старогръцкия език в медицинската терминология на латински.

Начини за образуване: префикси, суфикси, корени, съединителни гласни.

Транскрибиране от старогръцки на латински език.

Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от I склонение в латинския език.

УПРАЖНЕНИЕ № 4 – 2 часа

Второ латинско склонение на съществителните имена

Второ гръцко склонение на съществителните имена

Определение и окончания. Мъжки род. Среден род. Думи – изключения по род.

Суфикси по второ склонение. Предлози.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 5 – 2 часа

Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от II склонение в латинския език.

УПРАЖНЕНИЕ № 6 – 2 часа

Прилагателни имена от първо и второ склонение

Определение и окончания. Суфикси за образуване и скланяне на прилагателните от първо и второ склонение. Минало страдателно причастие – образуване и употреба.

Съгласувано и несъгласувано определение – употреба. Упражнения върху съществителните и прилагателните имена от първо и второ склонение и термините от старогръцки произход.

Превод на примери със съгласувано и несъгласувано определение.

Епоним – определение. Употреба на епоними в езика на медицината. Термини от старогръцкия език, съответстващи на прилагателните имена от първо и второ склонение.

УПРАЖНЕНИЕ № 7 – 2 часа

Първи колоквиум – тест върху съществителните и прилагателните имена от първо и второ склонение и съответстващите им гръцки термини.

УПРАЖНЕНИЕ № 8 – 2 часа

Съществителни имена от трето консонантно склонение

Обща характеристика на съществителните имена от трето склонение.

Равносрични и неравносрични съществителни имена.

УПРАЖНЕНИЕ № 9 – 2 часа

Съществителни имена от старогръцки произход (III гръцко склонение). Прилагателни имена за положение в пространството, образувани със суфиксите -ior и -ius.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 10 – 2 часа

Упражнения върху съществителните и прилагателните имена от трето консонантно склонение.

УПРАЖНЕНИЕ № 11 – 2 часа

Съществителни имена от трето вокално склонение

Съществителни имена от латински произход (от женски и среден род).
Съществителни имена от старогръцки произход (III гръцко склонение).

УПРАЖНЕНИЕ № 12 – 2 часа

Съществителни имена от трето смесено склонение.

Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от III смесено склонение в латинския език.

УПРАЖНЕНИЕ № 13 – 2 часа

Прилагателни имена от трето склонение. Сегашно деятелно причастие.

Суфикси за образуване на прилагателни имена от трето склонение: -alis, ale; -aris, -are; -bilis, -bile; -formis, -forme.

Употреба на прилагателните и сегашното деятелно причастие в медицинската терминология.

УПРАЖНЕНИЕ № 14 – 2 часа

Степени за сравнение на прилагателните имена.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Начини за образуване и употреба. Неправилни степени. Степени за сравнение на предлози, изразяващи пространствено отношение – образуване и употреба

УПРАЖНЕНИЕ № 15 – 2 часа

Преговор на съществителните и прилагателните имена от първо, второ и трето склонение.

УПРАЖНЕНИЕ № 16 – 2 часа

Преговор на изучените склонения на съществителните и прилагателните имена.

УПРАЖНЕНИЕ № 17 – 2 часа

Склонение на съществителните имена от старогръцки произход – преговор и обобщение.

Първо, второ и трето гръцко склонение.

УПРАЖНЕНИЕ № 18 – 2 часа

Съществителни имена от четвърто склонение.

Съществителни имена от мъжки и женски род. Съществителни имена от среден род. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от IV склонение в латинския език.

УПРАЖНЕНИЕ № 19 – 2 часа

Съществителни имена от пето склонение. Числителни имена.

Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от V склонение в латинския език.

Числителни имена. Числителни бройни. Числителни редни. Латински и гръцки представки със значение числителни имена.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 20 – 2 часа

Обобщение на особеностите в склоненията на съществителните и прилагателните имена.

УПРАЖНЕНИЕ № 21 – 2 часа

Писмено изпитване (втори семестър)

УПРАЖНЕНИЕ № 22 – 2 часа

Глагол

Indicativus et infinitivus praesentis activi et passivi. Imperativus praesentis activi.

Грамматични категории на глагола: лице, число, залог, време, наклонение, спрежение. Наречие. Употреба на глаголи в рецептите.

УПРАЖНЕНИЕ № 23 – 2 часа

Рецептура

Определение за рецепта. Части на рецептата.

Фармакопея.

Превод на рецепти от латински на български и от български на латински език.

Съкращения, употребявани в рецептурата.

УПРАЖНЕНИЕ № 24 – 2 часа

Наименования на лекарствените продукти

Генерични, търговски, фармакопейни, химични наименования на лекарствените продукти.

Лекарствени групи.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 25 – 2 часа

Химическа номенклатура

Наименования на химичните елементи, оксиди, киселини, соли.

Ботаническа номенклатура

Родово и видово име на растението.

УПРАЖНЕНИЕ № 26 – 2 часа

Употреба на предлозите в медицинската терминология

Предлози с Accusativus.

Предлози с Ablativus.

УПРАЖНЕНИЕ № 27 – 2 часа

Латински и гръцки префикси и суфикси.

УПРАЖНЕНИЕ № 28 – 2 часа

Преговор на съществителните и прилагателните имена.

УПРАЖНЕНИЕ № 29 – 2 часа

Преговор на термините от старогръцки произход.

Преговор на рецептурата.

УПРАЖНЕНИЕ № 30 – 2 часа

Подготовка за финален изпит.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

ИЗТОЧНИЦИ ЗА САМОСТОЯТЕЛНА ПОДГОТОВКА

- Опрова, Я., Д. Мирчев. 2019. Liber de medicis. Учебник по латински език за студенти по медицина и дентална медицина. Пловдив, Издателство на ПУ “Паисий Хилендарски. ISBN 978-619- 202-479-6
- Латински език. Учебник за медицински специалности. Р. Миланов, Д. Мирчев. Пловдив, 2018 г.
- Латински език и фармацевтична терминология. Я. Опрова, Т. Петринска. София, Сиела, 2010.
- Repetitorium Latinum. Yavora Oprova. Plovdiv, Lax book, 2018.
- Terminologia Latina medicinalis. Учебна тетрадка. Н. Амуджиева. Варна, Стено, 2013.
- Латински език и медицинска терминология за студенти по медицина и дентална медицина, И. Икономова, Пловдив, 2011
- Учебни материали, разработени от преподавателите в Секцията по чужди езици.
- Nova Terminologia Medica Polyglotta et Eponymica, Petya Arnaudova, София, 2003, изд. Медицина и изкултура
- Lingua Latina Medicinalis, V. Nikolova, I. Koleva; пето допълнено и преработено издание, София 2006
- Latinum: <https://www.facebook.com/pages/LATINUM/357963236498>
- J. B. Greenough, G. L. Kittredge, A. A. Howard, Benj. L. D'Ooge, Ed. Allen and Greenough's New Latin Grammar for Schools and Colleges, online edition: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus>
- Medical Terminology activities: http://msjensen.cehd.umn.edu/1135/med_term_activites/default.html
- Online dictionary and thesaurus: <http://www.thefreedictionary.com>

КОНСПЕКТ ПО ЛАТИНСКИ ЕЗИК И МЕДИЦИНСКА ТЕРМИНОЛОГИЯ

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

1. *Първо склонение на съществителните имена.*
2. *Второ склонение на съществителните имена.*
3. *Съгласувано и несъгласувано определение.*
4. *Прилагателни имена по първо и второ склонение.*
5. *Трето консонантно склонение.*
6. *Трето вокално склонение.*
7. *Трето смесено склонение.*
8. *Прилагателни имена по трето склонение.*
9. *Степени за сравнение на прилагателните имена.*
10. *Склонение на имената от старогръцки произход.*
11. *Четвърто склонение.*
12. *Пето склонение.*
13. *Числителни имена*
14. *Глагол. Indicativus et infinitivus praesentis activi на глаголите от четирите спрежения. Indicativus praesentis passivi et imperativus praesentis activi.*
15. *Предлози.*
16. *Латински и гръцки префикси и суфикси.*
17. *Рецептура*

ТЕСТОВЕ ЗА САМОПОДГОТОВКА

I. Първо и второ склонение, прилагателни имена по първо и второ склонение. Opus probationis

Declinationes I et II, adiectiva decl. I et II

1. Преведете на български език:

fossae glandularum	acidum dilutum .....
nervi oculi dextri	tincture Valerianae aetherea .....
ruptura aortae	periodicriticae .....
fundus ventriculi	insufficiencia suturarum .....

2. Образувайте множествено число от следните изрази:

periodus critica	medicamentum validum .....
morbus congenitus.....	ligamentum lacerum .....
nucleus ruber	tonsilla sana.....

3. Съгласувайте съществителните с прилагателните:

morbi (вътрешни, остри, заразни) .....

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

extractum (гъст, сух, горчив) .....
fractura (открита, сложна, коса) .....

4. Напишете антонимите на следните прилагателни имена:

benignus, -a, -um	sanus, -a, -um .....
externus, -a, -um	albus, -a, -um .....
exquisitus, -a, um	dilutus, -a, um .....

5. Напишете сложен термин за:

нервна слабост	заболяване на очите .....
стомашна болка	кръвоизлив от носа .....
остстраняване на матка	червени кръвни клетки .....

6. Преведете на латински език:

дъно на стомаха	клапа на аортата .....
гангрена на долната челюст	рак на простатата .....

Шевове на правото черво и на стомаха в мястото на разкъсването.

Кръвоизливи на дясната полусфера на главния мозък.

7. Преведете на български:

Syndactylia cum polydactylia. ....
Fractura septi nasi cum haemorrhagia. ....

II. Трето склонение, прилагателни по трето склонение, словообразуване

Opus probationis Declinatio III

1. Напишете формата за gen. sg. на следните съществителни имена и образувайте от тях прилагателни за отношение или анатомична принадлежност:

femur .....
radix .....
pulmo .....

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

clavicula .....
frons .....

2. Образувайте множествено число:

ulcus decubitale .....
solutio sterilis .....
pulvis solubilis .....
musculus biceps .....
os pisiforme .....

3. Преведете на латински език следните изрази и ги трансформирайте със Status post:

Изваждане на зъб без болки. ....
Status post .....
Остра огнищна инфекция .....
Status post .....
Протривни рани на езика. ....
Status post .....

4. Словообразуване

а) Предайте на български следните сложни термини:

odontitis .....
otalgia .....
nephrolithiasis .....
dermatomycosis .....
gastroptosis .....

б) Напишете сложен термин за:

страх от вода .....
преглед на стомаха .....

в) Свържете сложните термини от А със съответстващите им обяснения от Б:

A. cephalalgia	B. morbus articulationum
nephritis	stomatologia
scientia de ore	dolor capitis
haemopneumothorax	inflammatio pulmonum
arthropathia	sanguis et pus in thorace
pneumonia	inflammatio renum

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

5. Преведете всяко съществително име, напишете формата му за gen. sg., рода му и от кой подвид на трето склонение е:

човек .....
лъжица .....
таз.....
ухо.....
кожа (гр.).....

6. Поставете думите в скобите в правилния падеж според предлога:

propter (cholelithiasis) .....
in (solutio sterilis) .....

III. Четвърто и пето склонение, степени за сравнение

Opus probationis

Decl. IV, V, gradus comparationis

1. Образувайте множествено число от следните изрази:

genu varum ..... foramen maius .....
facies articularis ..... arteria vesicalis superior .....
decubitus dorsalis exacerbatus .....
cornu ventral anterius .....

2. Преведете на български език:

Tumor alae maioris ossis orbitalis. ....
Metastases carcinomatosae pelvis minoris. ....
Tuberculosis lobi superioris pulmonis dextri. ....

3. Преведете на латински език:

Пункция на фронталните синуси. ....
Счупване на дясната ръка. ....
Нови инсулти. ....
Кости на долните крайници. ....
За външна употреба. ....

4. Напишете сложен термин за:

присаждане на роговица .....прекомерно повръщане .....

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

възпаление на колянна става .....късогледство .....

IV. Словообразуване

Opus probationis

Словообразуване

1. Напишете в трите основни форми латинските съответствия на следните словообразуващи терминоелементи:

терминоелемент	Латинско съответствие (nom. sg., gen. sg. род)
neph-	
haem-, haemat-, -aemia	
pu-	
chondr-	
somat-	
cyst-	
lapar-	
odont-	
phak-, -phakia	
ost(e)-	
cardi-, -cardia	

2. Напишете термин за:

възпаление на белите дробове .....
болест на устната кухина .....
ендоскопско изследване на става .....
уголемяване на далака .....
наука за травматичните състояния .....
болка в ходилото .....
пункция на коремната кухина .....
лека, безболезнена смърт .....
парализа на едната страна на тялото .....
мозъчна слабост .....
гъбично заболяване на кожата .....

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Финален тест по латински език за студенти по медицина

Преведете на български език:

Obturation totalis ductus hepatici
Vulnera puncta in parte sinistra capitis
Fractura septi nasi
Carcinoma pulmonis sinistri
Infarctus myocardiі recens
Radix dentis
Мах. 20т.

Преведете на латински език:

Ядро на отвеждащ нерв (5т.)
Симптоми на започваща гонартроза (6т.)
Операция на пробиваща язва (5т.)
Белези на ляво предсърдия след операция (7т.)
Увреждане на кората на мозъка (5т.)
Тромбоза на артериите (3т.)
Карцином на параназалните синуси (5т.)
Мах. 36т.

Обяснете следните сложни термини:

Hysterotomia
Pneumothorax
Chondromalacia
Nephropexia
Syndactylia

Мах. 10т.

Образувайте сложен термин със следното значение:

Бъбречно заболяване
Парализа на едната половина на тялото
Възпаление на сливиците
Отстраняване на гърда

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Гъбично заболяване на кожата

Мах. 10т.

Поставете израза в скоби в правилната форма, която предлогът изисква:

Febris cum (tussis acuta)

Status post (operatio difficilis)

Vulnus in (regio sacralis)

Complicationes intra (partus)

Haemorrhagia ex (auris dextra)

Мах. 15т.

Максимален брой т.: 90 т.

Постигнати:

Оценка: